

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. B. H. Coenen, W. L. Ghijsen, N. G. Kam,
J. L. A. Ledebouer, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING
bij den heer S. H. STOFFEL, Havenstraat 36A,
Dinsdag a.s. ten vier ure.

REDE

UITGESPROKEN DOOR

den heer O. C. A. VAN LIDTH DE JEUDE,
President der Societeit Phoenix,

TER GELEGENHEID VAN DE
56ste DIËS NATALIS.

Mijne Heeren, Bestuurderen, Eereleden
van het Bestuur, Leden der Societeit Phoenix.

Waar het feestgedruisch verstomt en heeft plaats gemaakt voor een meer plechtige stilte en waar de twaalf ernstige slagen voor mij het teeken zijn een bladzijde te gaan toevoegen aan de geschiedenis der Societeit, daar wil ik allereerst mijn vreugde betuigen voor uwe talrijke opkomst bij den intrede van het 56e levensjaar van onzen Phoenix en wil er op wijzen, dat ik 't mij een voorrecht acht met u te mogen nagaan de gebeurtenissen van het afgelopen jaar.

Al is het nu bijna een jaar geleden en als is sindsdien wederom veel veranderd, toch wil ik als uitgangspunt mijner beschouwingen kiezen de feesten van den 13en en 14en December van het vorige jaar, de plechtige opening der nieuwe zalen.

Toen vierden we een feest, dat velen uwer nog versch in het geheugen ligt, het meest enthousiaste, dat ik ooit heb medegemaakt, we hadden dan ook bereikt het ideaal waarnaar we zoo lang gestreefd hadden, de verbouwing was werkelijkheid geworden. Wel is waar waren de muren nog kaal en de zalen nog onafgewerkt, doch toen de zomermaanden in het land kwamen arbeidden vlijtige handen aan de voltooiing van het werk en toen ge in September terugkwaamt, vondt ge uwe Societeit voorzien van wat haar nog ontbrak.

Iedereen heeft de noodzakelijkheid der uitbreiding volkomen ingezien; laat ons dan nu, waar we in het bezit zijn gekomen van een grooter en mooier tehuis ons reken-schap geven van wat we verricht en verkregen hebben. Door de uitbreiding is onze huishouding duurder geworden en door de geleden verliezen ons weerstandsvermogen geringer, laat ons er dus van bewust zijn, dat de Societeit meer zorgen vereischt, meer van onze krachten vergt.

We beleven een periode, dat een ongekeerd groot aantal menschen telken jare hierheen stroomt om de studies te volgen; maar zal nu 't meerdere aantal leden, dat hiervan een gevolg is, evenredig zijn met een grooteren omzet, zal door de concurrentie niet meer tijd aan studie en minder tijd aan ontspanning gegeven worden en zal ten slotte door een te grooten toevloed thans, later niet een periode van verslapping intreden?

Dit zijn vragen, die de tijd zal beantwoorden, en al behoeven we de toekomst niet somber in te zien toch wijst

een en ander erop dat we thans niet alleen op 't heden doch ook op de toekomst moeten letten, en waar vroeger veel als van zelf ging, nu voorzichtigheid hoofdzaak is.

Ik moet hier nog gewagen van den finantieelen slag, die ons het vorige jaar trof, hoe een ondeelbaar oogenblik de Phoenix moedeloos zijn kop liet hangen, doch fier zich weer oprichtte, weerstand biedend aan dien heftigen aanval.

Is er ooit schooner bewijs geleverd van de kracht en levensvatbaarheid onzer inrichting?

Er zijn oogenblikken geweest, dat we de zaken somber inzagen doch nu we, een jaar verder zijnde, den toestand beter kunnen overzien, kan ik hier gelukkig verklaren, dat de resultaten bevredigend zijn, dat er in de afgelopen maand meer verteerd is dan ooit te voren en al is groote zuinigheid voorloopig ook noodzakelijk, ik vlei mij, dat er weer een tijd zal komen dat de Societeit geheel genezen is van de haar toegebrachte wonde.

Dit tijdstip te bespoedigen hebt gij leden in uwe macht niet alleen door een trouw en geregeld kroegbezoek maar evenzeer door stipt na te komen uwe finantieele verplichtingen. Gaarne liet ik dit onderwerp op een avond als deze rusten, doch ik voel mij verplicht u erop te wijzen hoe telken jare 't aantal van hen wien de toegang tot de Societeit ontzegd wordt, grooter en grooter wordt.

Zeer zeker is het hard, geweerd te worden van zijne eigene Societeit en zeer zeker ook wordt er dikwijls veel gevergd van iemands financiën om het verboden terrein weer te mogen betreden; ook wordt onderzocht op welke wijze milde bepalingen in het leven te roepen zijn waardoor zoowel Societeit als leden gebaat zouden worden; maar waartegen ik zoo heftig protesteer is de onverschilligheid waarmede velen zich laten schorsen. Men gaat dan op reis of hard werken of wat voor oorzaak ook en dat is dan een gereede aanleiding om de Societeit niet af te betalen. Dit bewijst te eenemale gebrek aan liefde en aan toewijding; het bewijst, dat men niet naar waarde weet te schatten de voordeelen, die de Societeit biedt; mocht dit afkeurenswaardige feit verdwijnen, mocht 't tenminste een hooge uitzondering genoemd worden.

Maar MH! wat behoef ik er op aan te dringen, dat ge de Societeit veel bezoekt!

Andere tijden mogen andere zeden met zich brengen, doch de levenslust, die onze jonge jaren kenmerkt, blijft bestaan en deze is het, die ons dwingt vroolijkheid en genoegens te zoeken en waar die beter te vinden dan hier? We genieten het voorrecht een onbezorgd leven te hebben en als we er aan denken, welk een korte vreugd dit is, dan hebben wij er behoefte aan, ons te uiten in onze dolste buien. Abnormaal noem ik hen, die minachtend daarop neerzien, die zich daarvoor te verstandig vinden, niet kunnen begrijpen dien jeugdigen overmoed en niet kunnen meevoelen dien drang naar vroolijk zijn! Ja wanneer men door werkkring en leeftijd andere inzichten en andere behoeften heeft gekregen dan kan ik mij voorstellen, dat men op andere wijze zijne ontspanning zou zoeken. Maar toch, gelooft ge niet dat menig oud heer, die ontevreden over zijn brilleglazen tuurt en zijn hoofd schudt over die dwaasheden der jeugd in zijn hart ons benijdt, dat we zoo kunnen feestvieren?

't Is mij onmogelijk op te sommen de talrijke feesten en feestjes, die getuigen van de gezonde levensopvatting van velen onzer en die dit jaar kenmerkten. Slechts één avond

wil ik u herinneren, den Uberbrett'l avond en wel om in uw geheugen terug te roepen het rijmpje, zoo bij uitstek van toepassing op ons leven en dat luidt:

Die Welt die steht da draussen wo
Darf auf den Kopf sich steh'n
Sie interessiert uns gar nicht sehr
Und wenn sie nicht vorhanden wär
So würd' es auch wohl geh'n.

Ge zoudt wellicht meenen MH. dat ik alle ernstige gedachten verre van hier wil verbannen, doch ik wil integendeel U er op wijzen dat onze Societeit ook andere behoeften kan bevredigen en ik wil u aansporen tot een veelvuldig bezoek aan onze leeszaal; daar te genieten voor een knappend vuurtje, als het buiten koud is, van lectuur uit onze welgevulde bibliotheek.

Boven leze en leere men, beneden doe men menschenkennis op, dit combineerende geeft U veel stof tot nadenken en dan zult ge profijt hebben van de dagen, hier doorgebracht.

Maar ik heb U er op willen wijzen dat voor alles de societeit moet blijven de plaats, waar we onzen vriendenkring vinden waar we leeren omgaan met verschillende karakters waar men leert apprecieeren de meest uiteenloopende eigenschappen, kortom waar we menschen worden.

Wanneer deze muren konden spreken zouden zij U ook gewagen van ernstige bijeenkomsten, waar we 't wel en wee van onzen Phoenix bespraken, onze meeningen uitten en onze inzichten verdedigden.

Daar wordt ons vroolijk zijn dat we anders den vrijen teugel laten op zijde gedrongen door het plichtsgevoel, dat dan den boventoon moet voeren. Moeielijk dikwijls is het om een zuiver oordeel uit te brengen over eene quaestie, die ons wordt voorgelegd, en helaas kwade invloeden als onwetendheid, vooroordeelen en persoonlijke antipathieën oefenen dan soms krachten uit, die velen trachten te doen afwijken van den juisten weg en de resultante van al die krachten is het zoo gehate woord: partijquaestie, uiting van kleingeestigheid. Eigen oordeel en gezond verstand zijn dan weg en nooit zal men gezonde resultaten kunnen verkrijgen.

Stellen we evenwel voorop, dat belangstelling in onze Societeit ons doet medespreken en willen we elkander begripen, dan kan iets goeds tot stand komen! Ik wil hier constateeren dat bij de jongste besprekingen gelukkig die kwade invloeden tot een minimum beperkt waren! Moge dit altijd zoo zijn.

Zoo is dan dit jaar tot stand gekomen een algeheele wetsherziening; het principe der wet bleef onveranderd, zij werd alleen meer ingericht naar de eischen des tijds.

Sta mij toe eenige oogenblikken langer stil te staan bij de quaesties omtrent 't personeel, die dit jaar veler gedachten hebben beziggehouden.

Als voortvloeiende der te drukke openingsfeesten werden voorstellen ingediend tot wijziging van den bestaanden toestand. Al is het onze taak, ja onze plicht, de verhoudingen tusschen societeit en personeel zoo gunstig mogelijk te regelen, toch waren die voorstellen onaannemelijk; noch de behoeften der bedienden noch de belangen der societeit waren daarin begrepen. Door de vergroting der societeit was uitbreiding van het personeel noodzakelijk geworden: een en ander had ten gevolge een totale herziening van het Reglement op het personeel. Resultaten hiervan waren dat den bedienden een vrijen dag in de week en zooveel mogelijk vermindering van het aantal diensturen werd toegezegd.

Weldra hopen we ook in het bezit te zijn van een Pensioenfonds; men moge over de inrichting en uitvoering daarvan verschillend denken over het hoofddoel, dat we onzen oud-gedienden een onbezorgden ouden dag wilden verzekeren, waren we het allen eens!

Maar waar wij eenerzijds het onze hebben gedaan om rechten te verzekeren, daar hebben we anderzijds krachtige maatregelen moeten nemen opdat ook de verplichtingen werden nagekomen.

Wij allen moeten, elk in zijn werkkring door plichtsbef gedreven, met nauwgezetheid onzen arbeid verrichten en slechts dan zal de societeit wel varen.

Laten we dan apprecieeren de trouwe diensten van den heer Mension, onze boekhouder, die ons een grooten steun was bij het dikwijls moeilijke financieel beheer gedurende 't afgelopen jaar.

Zoo ben ik dan gekomen M H aan het einde van de taak, die ik mij dezen avond had opgelegd; ik heb u ge-

schetst den toestand der societeit, mijne meening gezegd omtrent ons societeit-leven en ik heb getracht U een beeld te geven van 't geen in het afgelopen jaar geschiedde.

Ik ben tevreden, indien gij allen slechts beseft, dat de Societeit uwe liefde en toewijding volkomen waard is.

Maar ik ben ook gekomen aan het einde van de taak mij door U in dit jaar op gelegd. 't Is heden de laatste dag, dat dit Bestuur voor U staat, morgen zullen anderen ons werk overnemen.

Waar wij bij ons heen gaan kunnen zeggen, dat de societeit weer in opkomst is, daar zij het onze opvolgers gegeven, getuige te zijn van haren bloei.

Werkt gij allen hiertoe mede, brengt hier leven en gezelligheid en handhaaft de eereplaats, die de Societeit in ons studentenleven inneemt.

Mijn laatste wensch is, dat 't de Societeit wel ga!

Kroegdiës.

Er zijn steeds twee richtingen in ons Corps geweest; de eene wil het hooge, reine, de andere verkiest het hartstochtelijke, zinnelijke leven. En beide hebben evenveel reden van bestaan, beide zijn uitingen van hetgeen in ons, menschen, gelegd is. Ieder weet, dat hij vaak begeert het lichamelijk zinnelijk genieten, het aangenaam streelen der zinnen, terwijl zijn ziel, zijn hooger ik het idieele, het geestelijke verre daarboven stelt.

Nu is het duidelijk, dat bij feesten een van deze beide stroomingen de overwinning zal behalen, dat het karakter van het officieele gedeelte van den avond zal overeenkomen met de meening van de meerderheid der leden. Wel blijft soms de manier van feestvieren door tradities, door overoude gebruiken bestaan, en misschien is dit volgens velen bij de kroegdiës het geval, maar ik voor mij geloof dat, uit de groote opkomst van de leden en het uitbundig gejuich bij het optreden van de een of andere vrouw, het tegendeel af te leiden is.

Maar, wat daar ook van zij, zoolang men officieel blijft aannemen, dat de meerderheid dit soort van feest verkiest, zoolang zal de diës ook op een zoodanige wijze gevierd moeten worden, dat aan dit zinlijk verlangen voldaan wordt.

En dit is in de laatste jaren niet meer het geval. Want die meerderheid verkiest de diës te vieren door een opwekken der hartstochten, door eene hevige prikkeling der geslachtsdrift, en tegenwoordig geeft men, om dit te bevredigen een zeer slecht, overigens heel net café-chantant. Laat daarom voortaan een troep komen uitsluitend bestaande uit vrouwen, half gekleed, met doorzichtige rokken, half naakte borsten, laat die springen en dansen, maakt het zó prikkelend, zó brutaal zinnelijk, zó dierlijk hartstochtelijk dat de geslachtsdrift bij alle aanwezigen hevig en wild losbarst, dat de lui in woeste razernij gaan tieren en schreeuwen, want dan eerst doet men wat werkelijk door de voorstanders verlangd wordt.

Het is kleinburgerlijk, wanneer men zich door fatsoenbegrippen hiervan laat weerhouden; het is dun, wanneer men door officieel vertoon tegenover de buitenwereld zich beter wil voordoen als men werkelijk is, wees toch niet zoo lafhartig en bang laat ieder toch openlijk voor zijne meening uitkomen.

Want niemand, die Vrijdag op de kroeg heeft gezeten, zal toch willen ontkennen, dat zoo'n hevige geslachtsprikkeling verlangd werd; ieder zal toch ook wel opgemerkt hebben dat er slechts dan gejuich was, als er vrouwen kwamen, dat alleen dan de lui op tafels en stoelen klommen, met bloemen gooiden enz. En dat dit niet het gevolg was van hun zingen, dat dit alleen te voorschijn kwam, omdat er vrouwen op het tooneel stonden, dat zal toch ook wel niemand ontgaan zijn. De eenige oogenblikken van lol ontstonden alleen door hun optreden.

Kijk, al ben ik zelf niet van die meening, al verfoei ik dit onnoodig opwekken der hartstochten toch keur in anderen af, dat, wanneer zij dit wel goedvinden, zij dan te beste geven, hetgeen op de laatste kroegdiës vertoond is.

Een woest dierlijk verlangen naar geslachtsverkeer is, al vind ik het geen hooge uiting, toch eene uiting van een mensch; heel den avond zitten kijken naar een slecht vervelend café-chantant met would-be grappige clowns en liedjeszangers is geen genot voor studenten. Dit is geen genoeg, dat aan verstandelijk ontwikkelden past; dat ligt ver beneden het geestelijk peil, waarop we staan. Op de kroeg toch kunnen door het gebrekkig tooneel en de weinige hulpmidde-

len, die men ter beschikking heeft, nooit zulke, door hunne buitensporige excentriciteit, opvallende toeren en grappen vertoond worden, dat zij, zooals in Pfläging of Scala het geval kan zijn, de moeite loonen er naar te kijken. Wij zullen, daarom zoo wij geen vrouwen vertoonen, steeds ver beneden een gewoon café-chantant moeten blijven.

Tracht mij nu niet wijs te maken dat men zich onder die nummers, waarbij men geen vrouwen zag, toch niet algemeen verveelde, ik weet wel beter, en ik vind dat ook heel natuurlijk.

Daarom wensch ik hier protest aan te teekenen tegen deze wijze van feestvieren, protesteer ik ten hevigste tegen deze allerdwaaeste, would-be nette uitvoeringen. Waarom zijn, als men vrouwen wil, deze steeds zoo netjes dicht gekleed? Waarom hebben zij rokken, die zij nooit oplichten? Waarom ziet men nooit iets meer dan hoogstens de helft van hunne onderbeenen? Foei, het is misselijk en kinderachtig, als men dat doet, omdat men zich in het openbaar niet durft toonen, zooals men in werkelijkheid is, als men da a r o m niet officieel vertoont, wat men in zijn eigen ziel feitelijk wil!

Eene vertooning met halfnaakte vrouwen had een raison d'être; eene dergelijke opvoering als men nu houdt, is ver beneden het geestelijk peil, waarop de minste van ons staat. Ik, persoonlijk, keur dit onnoodig opzweepen der geslachtsdrift af, maar als de meeste kroegleden dit niet doen dan lijkt het mij noodzakelijk en wenschelijk de kroegjaardag met halfnaakte vrouwen en niet op deze zoogenaamde fatsoenlijke wijze te vieren.

Verder wensch ik even tegen het volgende, wat verleden Vrijdag is voorgevallen, op te komen.

Eenige jaren geleden werd het den socialistischen studenten zeer kwalijk genomen, dat zij ongeveer bij elke gelegenheid hunne haat tegen het Oranjehuis lieten blijken. Dit kwalijk nemen geschiedde mijns inziens zeer terecht, want in eene vereeniging als de onze, zonder eenige politieke kleur behoeft een dergelijk grieven van de gevoelens van anderen niet voor te komen. Sinds dien tijd heeft de vooruitstrevende partij in ons corps dat ook ingezien, heeft zij alles vermeden, wat maar eenigzins aanleiding tot botsing zou kunnen geven.

Dat nu van de andere zijde verleden Vrijdag soortgelijke vertooningen en speeches zijn gehouden, vind ik zeer te laken en getuigt, dat bij hen, die daaraan meededen die fijngevoeligheid, die verbiedt een ander noodeloos te kwetsen afwezig is.

Dikwijls wordt het toegejuicht dat de partijzucht uit het corps langzamerhand verdwijnt, wakker nu niet door dergelijke, geheel onnoodige, en voor anderen stellig hinderlijke handelwijzen dezen strijd weer aan, tracht toch zelf zoo hoog te staan, dat je voelt dat hier een ander, zonder dat hij er eenige aanleiding toe geeft door je optreden noodeloos gegriefd wordt en dat daarom een dergelijke manier van handelen flauw en kinderachtig is.

W. G.

Antwoord.

Op mijn „Protest aan de redactie” verwachtte ik natuurlijk een venijnige repliek van den schrijver van het artikeltje „Kroeg-diës”, van Wuu. Edoch deze is voorzichtig geweest; daartegenover staat het stukje „Schelden en Bewonderen” van R. A. Verwey, waarin deze zich vrij veel bloot geeft met zijn razen en tieren, dat het een goede les is voor mij, vooral met het oog op onze leus „Inspice et cantus eris.”

Ik zal me spiegelen en . . . eerst eens doodbedaard, zonder opgewondenheid om me heen kijken, voor ik m'n handen roer in het wespennest, waarin ik ze gestoken heb.

't Is Zaterdagmorgen en huismoedertje wacht op haar kleintjes, die komen van school.

„Kom maar gauw h'er, mijn poppeke Wuu, de waschkuip is klaar. Ik zal je eens lekker verfrisschen”.

Waarde Wuu, je stuk vind ik sympathiek geschreven en ik kan niet ontkennen, dat er veel waars ligt in het geen je zoo duidelijk tracht aan te toonen, maar er rijzen voor mij nog enkele bezwaren, die ik je ook nog ter oplossing voor wilde leggen.

Ik vroeg je vorige keer al, of het je bedoeling was, dat er in onze studentenmaatschappij nooit een algemeen feest moest zijn en uit je antwoord blijf ik nu nog even wijs.

Je geeft een kras door alle officieele feesten en vergeet de zelfde pen op te nemen om er iets nieuws naast te schrijven. Zeer zeker er is een streven de ouderwetsche kroegjolen te vervangen, maar men weet nog niet hoe en het gaat nu dunkt mij niet aan, ineens alles af te schaffen zonder iets anders terug te geven of . . . het moest je bedoeling wezen, dat er in 't algemeen in de studentenmaatschappij zoowel als in de beruchte koude maatschappij geen algemeene feesten meer moesten bestaan, waarbij het motief geldt: dat iedereen niet tegelijk uitgelaten is. Is het laatste je bedoeling, dan zal ik het nooit met je eens worden. Bij mij geldt wel degelijk het in de stemming brengen. Laten wij bij het hooren van algemeene gesuggereerde feestvreugde nu niet direct als een rood duiveltje uit een doosje onzen kop draaien naar een Oranjefeest, maar beschouw 1 Mei met zijn flapperende roode vanen er ook bij.

Neem je mijn opvatting over, dat de menschen tusschenbeide eens gezamenlijk feest moeten vieren, (vooral als ze jong zijn, zooals wij Wuu, niet waar) dan komen wij beide tot de conclusie, dat er algemeene feesten moeten zijn. En nu is de tweede vraag, hoe moeten die feesten gevierd worden? Daarmee begeven we ons op 't gevaarlijke standpunt van niet te weten hoe we willen.

Ik hoop, dat er in 't vervolg eens ijverig gepeinsd zal worden over de oplossing van het vieren van lustrum, corpsfeesten, enz., en misschien Wuu, kan je nu de volgende keer al een lijstje van aanbevelenswaardige methodes van feestvieren aangeven.

En nu komt de beurt aan R. A. Verwey.

Huismoedertje wascht ijverig door. Kom kleutertje, nu is 't jouw beurt, kom, kom, niet weerspannig; ik zal je geen pijn doen. 't Is immers voor je eigen bestwil, je hebt je zoo vuil gemaakt en dat moet er toch af.

Je vond, dat het zoo goed was te schelden, is 't niet? Wat versta je daar onder? Ik versta onder schelden, namen geven om te grieven en dat heb ik juist niet gedaan in mijn „Protest aan de Redactie”. Schelden in die beteekenis vind ik dan ook kwajongensachtig en moet vooral niet in 't Weekblad aangeprezen worden, dat is heel verkeerd.

Werden door mij enkele namen gegeven, het was slechts om een betere schatting te doen en te benaderen het gevoel, dat ik wilde uitdrukken, in geen geval om te grieven, wat schelden wel beoogt.

Je schrijft: „geef ze om d'r ooren, die nare, akelige, lamlendige sukkels, die niets zijn, niets kunnen, niets doen” — ho, wacht nu eens even en kom even over de knie, 't is wel noodig.

't Is erg makkelijk zoo maar eens met een enkele zin, die je heel alleen veilig achter je bureau opschrijft, een categorie menschen te veroordeelen, die zich niet kunnen verdedigen op dat oogenblik. Omdat „die nare, akelige, lamlendige sukkels, d. n. z., n. k., n. d.” bijna nooit van zich laten hooren omdat het hun verveelt en de meesten het idee fixe hebben, dat ze niet bedreven genoeg zijn zich in 't Weekblad te verdedigen, daarom moet maar op „die nare, a., l. s., d. n. z., n. k., n. d.” gescholden worden. Verwacht je van dat vuile werkje veel goeds?

Huismoedertjes taak is afgelopen.

„Zie zoo je bent nu weer veel frisscher. Gauw een schoon hempje aan en dan zoet gaan zitten lezen in Hieronymus. Ken je dat al van „Cornelis had een glas gebroken.”

Pas op, dat je je weer niet vuil maakt, want 't is morgen Zondag.

Woo.

Aan Wuu.

Toen ik je laatste stukje in het S. W. gelezen had; toen leek het me, dat Woo, wat jou betrof, maar al te zeer gelijk had. Want uit dat heele stukje blijkt een wetenschappelijk, wijsgeerig opbouwen van je leven; blijkt me, dat ook jij tot die menschen behoort, die alles uit bepaalde wetten en regels willen afleiden. En je vergeet, beste Wuu, dat je daarbij in strijd komt met de werkelijkheid, dat het maar niet aangaat te zeggen dat is zóó, omdat het nu eenmaal volgens jou verstandelijke redenatie zóó zijn moet. Jij behoort tot die menschen die stelsels bouwen en die nu denken dat de wereld daarna volgens die regeltjes draaien zal. En als dat nu niet het geval is, als

nu blijkt dat het omgekeerde gebeurd is, dan loochenen jullie eenvoudig die feiten en plaatsen jullie je beweringen in een geheel ander daglicht.

Want, beste jongen, je zult toch niet meenen met dat laatste stukje, bewezen te hebben, hetgeen je in je eerste stukje gezegd hebt? Jij zult toch even goed als ik wel gevoeld hebben dat jou redenatie, jou betoog en dat antwoord iets geheel anders behandelde, dan dat, waar de aanval van Woo feitelijk op gericht was? Maar ook in deze uiting heb je je zelf voorbij gepraat, heb je niet voldoende overwogen, wat je feitelijk beweerde.

Kijk Wuu, toen jij nog in je eerste studie jaren was, (want uit je filosofische redenties leid ik af, dat je al tot de ouderen behoort) heeft er toen bij jou ook nooit een lust, een onbedwingbaar verlangen bestaan om lol te maken, feest vieren? Hebt jij toen ook nooit de begeerte gevoeld eens iets heel dwaas, idiots, wilds te doen? Toch zeker wel, en al bewijs je mij nu door verstandelijke redenties, dat dit uit den tijd is, dat dit een student niet meer betaamt, dan zul je toch deze feiten niet durven ontkennen, zul je toch moeten toegeven dat dit verlangen bij jou en ook bij zeker 90 % van je jaargenooten bestaan heeft!

Welnu dan; dit verlangen naar feesten, naar uitbundige rumoerige lol, dat is niet opgeschroefd, dat berust niet op tradities, dat is het logische gevolg van jong wild zoeken naar afwisseling, naar iets anders dan het doodgewone, eentonige saaie leven van velen in Delft. Het is het woeste hartstochtelijk verlangen naar emoties, naar gebeurtenissen in ons gewoon burgerlijk leven. Vroeger togen de ridders uit met hun helmen en speren, behaalden zij roem en eer; toen was het de eeuw waarin men sneuvelde voor wat men in die dagen eerlijk en rechtvaardig vond, van moord en doodslag; nu is alles even kalm en rustig, is het leven veilig en zonder gevaar. Maar in ons liggen nog die gevoelens naar leven, naar sterk hartstochtelijk beminnen, naar wild vurig haten! En al geef ik nu toe, dat om dien levensdrang te voldoen, er hogere en edeler genietingen bestaan dan drinkgelagen en feestmaaltijden, dat nobele en nadenkende menschen ergens anders hun genoegen in zullen zoeken. Toch geloof ik, dat die tijden waarin dat zal gebeuren nog ver, heel ver weg liggen.

En dat je niet inzielt, dat dit moet geschieden, voor en aler feesten zullen verdwijnen, daarin ligt de fout van je heele redenatie.

Want al heb je in principe gelijk, al zal misschien onze studentenmaatschappij eens de door jou geschetste weg opgaan, toch heeft nu die uitwendige drang, die moeilijkere strijd om het bestaan geen grooten invloed op ons leven, vergeten wij even dikwijls als vroeger ons geheel examen, en evenzoo den zwaren, lastigen strijd, die ons daarna wacht. En al zouden oudere studenten daardoor misschien minder feest vieren dan vroeger, toch wordt er ook nu in onze eerste studie jaren daaraan nagenoeg niet gedacht; bestaat en zal er, dunkt mij, nog lang blijven bestaan, een even groot spontaan verlangen, gedurende die tijd, iets idiots, dols of dwaas te doen!

En dit is geen verschijnsel, dat in onze studentenmaatschappij alleen voorkomt; dit treft men even goed aan in alle andere kringen der samenleving. Wij zien het bij de jonge mannen der lagere klasse in het overmatig gebruik van jenever, bij jongelieden uit de hogere standen in fijne lekkere smulpartijen en drinkgelagen; het is een verschijnsel niet zoo maar weg te cijferen, het is niet te verdrijven door tractaatjes van geheelonthouding; het is het verlangen iets anders, iets dols te doen. Het is de veiligheidsklep, waaruit de levensvreugde, die geen uitgang meer langs den gewonen weg weet te vinden, zich uit. Het is niets abnormaals, niets opgeschroefds, het is de logische noodzakelijke uiting van die jaren in onze jeugd, waarin de innerlijke vreugde der ziel niet groot genoeg is, dat wij ons daaraan geheel laven kunnen. En dat wij meer feestvieren dan anderen, dat komt niet omdat wij ons hooger of beter gevoelen dan de burgers, niet omdat zij ons zouden bewonderen en vleien om ons geld, maar eenvoudig, omdat wij beter gelegenheid, meer tijd over hebben om pret te maken.

Als jij nu beweert, dat dit feestverlangen nu reeds verdwenen is, dat nu reeds allen/alleen maar meer denken aan hunne examens en colleges, dan zeg ik, dat dit niet waar is, dat jij zelf dit slechts constateert, omdat jij het in je betoog noodig hadt.

Wel geef ik toe, zooals ik reeds gezegd heb, dat velen, wanneer zij ouder en verstandiger worden, hun genoegen op een andere wijze gaan zoeken; wel gaan er sommigen

dan misschien vol angst aan hunne examens werken, maar dit is steeds het geval geweest. En Wuu, onder die ouderen, die niet feesten, zijn er velen, die, zooals jij blijkbaar ook doet, zich aan liefhebberijen wijden, wier gedachten ook niet vol angst gevestigd zijn op hunne carrière, op hunne examens. En ook zij, die zich socialisten noemen, wier aantal juist in de laatste jaren sterk toeneemt, en die ronduit voor hunne opinie durven uitkomen, ook zij behoren niet tot het type van angstige schoolsche werkezels.

Neen, Wuu, al mogen er heel enkelen zijn, die zich alleen en uitsluitend aan de studie wijden, daaruit mag jij nog niet bewezen achten dat feesten uit den tijd geraken! Want zelfs onder hen, die eens voor goed die ijzeren werkdwang gevoeld hebben zijn er nog zeer velen, die plotseling in een dolle uitgelatenheid, in een hartstochtelijk wild verlangen, om weer eens uit die vervelende sleur te komen, feesten, fuiven, en daarbij de wildste, dolste streken uithalen!

Ja zelfs, hoe meer onze werkelijke, natuurlijke jeugdige drang naar afwisseling, naar iets groots, iets buitengewoons, door de eischen der maatschappij bedwongen zullen worden, hoe heviger, wilder de reactie zal zijn, hoe vuriger wij zullen verlangen naar een breken, naar een tijdelijke bedwelming, vol van woest genot!

Alleen Wuu, wanneer wij allen oude mannetjes zullen zijn of wanneer wij een andere vreugde, een hooger genieten zullen gaan verkiezen, eerst dan zullen de feesten uit den tijd, tot het verledene gaan behooren.

En dat erbij de kroeg dies niets te vinden was, dat was geen bewijs, dat er geen verlangen meer bestond om feest te vieren, maar alleen dat niemand zich meer geroepen gevoelde te zeggen hoe en wat voor feest het zijn zou. Dat komt niet, omdat men geen feest meer wil, maar alleen omdat niemand meer arnhoudend en gedurig peinst hoe of wat voor feest het zijn moet; ieder het eenvoudig neemt, zooals het is.

Uit dit feit volgt wel weinig belangstelling in de wijze van feestvieren, niet weinig animo in het feest zelf; dit zou moeten blijken uit geringe deelname aan kroegjolen en andere feestelijkheden, en Wuu, weet evengoed als ik dat dit niet het geval is.

Je zegt, dat feesten alleen dan reden van bestaan hebben, wanneer zij werkelijke uitingen van vreugde zijn. Dit is volkomen juist, maar hieruit volgt niet, zooals gij schijnt te meenen, dat er daarom geen officieele feesten meer moeten zijn, dat daardoor al deze festiviteiten opgeschroefd en kunstmatig vrolijk worden. Hoe komt je daar toch bij, Wuu?

Als jij op een zekeren avond geen lust hebt in muziek, jij er absoluut niet voor in de stemming bent, zou het daarom dwaas zijn, dien avond een concert te geven. Neen toch, welnu evenmin is het idioot op een bepaalde avond een officieel feest vast te stellen.

Men geeft het feest niet, omdat dien avond nu juist allen in feeststemming zijn. maar alleen om aan hen, die daarin wel verkeerden de gelegenheid te geven aan dat verlangen te voldoen.

Wel zou de feestvreugde kunstmatig worden, wanneer allen gedwongen werden er heen te gaan, daar dit voorloopig nog wel niet het geval zal zijn, daarom bestaat er mijns inziens geen enkele reden, waarom men het vaststellen van een officieele dag voor een feest onzinnig aanwenden. Buiten dien dag bestaat er bovendien nog gelegenheid zóó veel feest te vieren als men zelf wil! En beste Wuu, als je nooit feestvreugde in je voelt, blijft dan kalm voor je bureau zitten, er is heusch niemand, die je dat belet; tracht toch niet steeds een ander zijn genoegens te ontnemen!

WAA.

Studiosus politicus.

Aan E. SCHWARZ en anderen.

Ware het niet, dat Exul en Schwarz uiting geven aan een meening, die door zeer veel studenten wordt gedeeld, ik zou op het onzinnige stukje van het laatste Studenten-Weekblad niet ingaan. Maar het is noodig, omdat zulk geschrijf altijd nog bij velen instemming vindt.

Schwarz, lees eens het hoofdartikel van het laatste Weekblad, getiteld „Aan Woo” door Wuu, aandachtig en kalm, en je zult versteld staan over je eigen nonsensiek gedaas,

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 4 DECEMBER 1902.

waar je schrijft: „Evenmin als iemand, buiten de studenten-„maatschappij zich een juist oordeel kan vormen, omtrent „daarin heerschende toestanden (men denke slechts aan „den groentijd, die in 't oog van buitenstaanden geen genade „kan vinden), is hij (de student) buiten *) de maatschappij „staande, in staat, met onbevangen blik, zonder invloed „van medelijden of rechtvaardigheidsgevoel, zich een oordeel „aan te matigen, omtrent datgene, wat daarbinnen plaats „grijpt. En dit geldt voor de politiek in de eerste plaats.”

Lieve hemel, de student staat dus buiten de maatschappij! Het corps is dus zo'n soort kolonietje (alleen niet erg broederlijk en communistisch), waardoor de studenten in al hun vele behoeften, lichamelijk en geestelijk, voorzien. Zij krijgen geen studiegeld van hun respectievelijke papa's, studeeren niet op de aan den Nederlandschen staat behorende P. S., brouwen hun eigen champie en boonkamp, op 't lappie; wonen alleen in huizen, door de aanstaande bouwkundigen gebouwd met werktuigen, door de W. I.'s zelf gefabriceerd! Schwarz, schaam je, zeg ik je.

Of heb je 't zoo niet bedoeld? Je meent, dat studenten er nog een eigen apart maatschappijtje op na houden, waarover buitenstaanden niet mogen oordeelen? Maar, lieve jongen, dan gaat 't omgekeerde toch nog niet op!; de studentenmaatschappij is dan toch wel degelijk een afgeleide functie der groote samenleving niet alleen, maar de student komt ook buiten zijn eigen wereldje aanhoudend met de groote maatschappij zelf in aanraking, staat dus daar absoluut niet buiten, evenmin als leden van welke andere corporatie. Je zoudt evengoed kunnen zeggen: studenten, die niet lid van Laga zijn, kunnen niet over Lagatoestanden oordeelen, omdat zij er buiten staan en dus Lagaleden niet over andere studentenaangelegenheden! Het is eigenlijk te gek, daar nog zooveel woorden over vuil te maken. Nogmaals zeg ik: Schwarz, schaam je diep, heel diep.

Je bazelt verder wat mooie woorden over den jeugdigen student, vol schoone idealen blakend van geestdrift voor al wat recht en billijk is, vol vurig enthousiasme, etc. etc., over den student, die zich aangetrokken gevoelt tot alles wat verdrukt en vertrappt is.

Schwarz, hier praat je maar wat phrasen gedachteloos na, of je huichelt, want je zoudt kunnen weten, dat de student-in-doorsnede allesbehalve is, zooals je hem daar voorstelt.

Geloof niet, dat wij studenten moreel maar iets boven 't gemiddelde staan, misschien ermede gelijk, mogelijk wat lager, omdat wij minder de ernst van 't leven hebben begrepen.

Schwarz, je daast wat over den student, die „idialistisch theoreties” is. Maar ik zeg je, de meerderheid heeft geen idealen, dan verouderde, uit den tijd geraakt, of kunstmatig opgeschroefde pseudo-idialen, die Wuu in zijn voortreffelijk stukje zoo juist aan de kaak stelt. En de beteren, die de holheid en leegheid van die phrasen gevoeld hebben, zij vervallen veelal tot hopeloos pessimisme omdat de werkelijkheid hun geen idealen meer kan geven.

Waarom „doen” jelui aan Socialisme? omdat het tegenwoordig noodig is voor conversatie, omdat de beweging der arbeiders te groot is geworden om te negeeren en men er dus over mede moet kunnen kakelen, omdat het wel pikant en gekleed staat, voor „rood” aangezien te worden! Vooral in den groentijd komt dat Socialisme voor den dag, als de groenen gedonderd worden, omdat zij proletariërs noemen, „mensen die zich laag en gemeen gedragen” (1901) en niet weten voor welk district Melchers in de kamer zitting heeft. Dan hoor je woorden als „sociaal-democraat”, „klassenstrijd”, „revolutie”, vooral ook „bourgeois-satisfait” etc. daveren, of 't zoo maar niets is!

Juist daarom zijn jelui ideeën over student, maatschappij en politiek zoo verzuurd, bang en belabberd, omdat ze gekunsteld, aangeleerd, opgeschroefd zijn; juist daarom vreezen jelui zoo uiting te geven naar buiten, want je kon later eens veranderen, he?, dan kon eens wat anders in de mode komen, en dan sloeg je een gek figuur. Pas toch vooral op je figuur! Wees vooral niet godsdienstig b. v., dat staat tegenwoordig niet goed meer! Jelui kunnen net met je ideeën doen wat je wilt, want ze zijn uit je kop

*) Spatieering van Schwarz.

geleerd, goed voor een groentijd, niet een stuk van je eigen „ik”, dat zich moet uiten, of je wilt of niet.

Enkelen, ja, weten zich los te werken uit die doodelijke banden, en die zijn het juist, welke in de werkelijkheid, in veel gevallen in den strijd der arbeiders, nieuwe idealen vinden; maar zij komen daar als leerling, niet als leermeester, zooals Henriëtte Roland Holst zoo treffend juist heeft opgemerkt. Maak mij niet wijs, dat levenshoop en levenskracht uit boeken te vinden zijn, of uit een preek; alleen de werkelijkheid kan ons die geven, de werkelijkheid met al haar beuzeligheden, met haar ontvullende platheden en haarkloverijen. Maar ook de werkelijkheid met haar oneindig grootsche tragedie, den strijd der onderdrukten en vertrapten om meer geluk. Dat snappen jelui niet met je gefabriceerde overtuiging, met je quasi onpartijdigheid en veelzijdigheid met je gehuichelde bewering of ingebeelde meening alles vooraf wetenschappelijk te onderzoeken. Ik ontken volstrekt niet het nut van dit onderzoeken, ja acht het noodzakelijk maar jelui doet het toch niet en voor jelui is een 't dekmantel voor je eigen platheid, beginloosheid en luiheid, of voor vrees voor 't baantje!

Een eerlijke overtuiging verdient eerbied, al is deze diametraal anders dan de onze, maar niet een dosis voor je eigen leventje pasklaar gemaakte „principes”.

Het onderscheid daartusschen is, dat een overtuiging zich uiten moet, profeteert en propagandeert, van de daken af schreeuwt: „zoo meen ik het”.

En mocht iemand later — wat zelden voorkomt — geheel van dergelijke eigen innerlijke levens-idealën veranderen, en dan ook van meening over allerlei dingen huwelijk, politiek, kunst; welnu wat dondert dat? Als je dan je nieuwe overtuiging ook eerlijk voelt, zal je evenmin kunnen nalaten je dwaling te erkennen, en eerlijk er voor uit te komen. Maar dan heb je geen berouw over je vroegere daden, al worden ze je ook voor de voeten geworpen, want dan weet je voor je zelf, dat zij uiting vormden van het beste deel van je eigen „ik” en juist zij het waren, die je hebben doen leven, en voor inslapen behoed.

N. G. KAM.

'n Onbillijke klacht.

(Van pater ERMANN S. J. in het vorige n^o. van dit blad.)

De geestelijke die, door zich zelf of door anderen, belast is met de bijzondere zorg voor het heil der katholieke studenten te Delft — heeft gemeend in het belang van zijn beschermelingen de redactie van dit weekblad een reprimande te moeten toedienen. In hoeverre hij hiermee de katholieke studenten een genoegen en een dienst bewezen heeft, mogen dezen beoordeelen. Mij zou het niet verwonderen als zij hem geen onvermengde gevoelens van erkentelijkheid toedroegen. Want kunnen zij zonder voorbehoud dankbaar zijn als hij in het eigen kringetje als een naarstige en bekwame tuinman bindt en snoeit, zaait en wiedt in hun geestes-hof — wanneer hij in 't openbaar doet alsof zij arme hulpbehoevende schaapjes zijn die zonder den herderlijken bijstand aan geen roovers en wolven weerstand bieden kunnen, en hen dus beklagelijk en belachelijk maakt; dan zal hun dankbaarheid getemperd worden. Getemperd door een wrevel die iedereen gevoelt wanneer iemand hem een mal figuur doet slaan.

In dit geval komt er wellicht bij de snuggeren onder hen nog een ontstemming bij, veroorzaakt door het ongelijk dat zij den heer Ermann moeten geven.

De pater meent dat de redactie door het opnemen van een stukje uit Zola's „Contes à Ninon” de katholieke studenten in „hun godsdienstig gevoel” heeft „gekwetst”. De bedoelde snuggeren zullen opmerken dat godsdienstig gevoel iets anders is dan het vertrouwen dat alle priesters deugd-zame engelen zijn. Als er iets door het stukje verstoord kan worden, dan zou het die illusie wezen. Maar bij wie bestond de waan dat er onder de priesters geen minder braven zijn, zooals de geestelijke uit het stukje, die graag met de dames flirt, veel van lekkere dinertjes en mondaine liefdadigheidsfeestjes houdt, en in de kerk buldert over het vagevuur, waarin de zondigen pijnen lijden! Wie, die oogen

en ooren heeft, werd door het stukje in kwestie op een nieuw denkbeeld gebracht!

Kwetst een verhaal als dit het godsdienstig gevoel, dan is dat gevoel niet veel zaaks. Dan is wat men daarvoor uitgeeft niet veel meer dan dogmatische onderworpenheid aan personen en organisaties. Welnu, geen piëteit kan voorschrijven deze weinig-eerbiedwaardige te ontzien.

Maar de heer Ermann is bang voor gevolgtrekkingen: „Stukken als „Vasten” hebben ten doel”, meent hij, „den lezer de overtuiging in te planten: zoo zijn nu de Fransche pastoors en bijgevolg....”

Dat men van katholieke zijde Zola slechte bedoelingen toeschrijft, we zijn het gewend. Maar dat men hem zoo onhandig en dom voorstelt om een doel met zulke zwakke middelen na te streven, verwondert zeker menigeen. Wat ik meen is duidelijk als ik vraag of de heer Ermann ook gelachen zou hebben wanneer een of ander adelijk heertje uit den Haag de redactie in Ermannschen trant had verweten: „Stukken als „Vasten” hebben ten doel den lezer de overtuiging in te planten: zoo zijn nu de Fransche baronnesjes, en bijgevolg....”!

Bovendien: kent de heer Ermann uit Zola's boeken ook geen sympathieke priesterfiguren? Is het Zola als hij die uitbeeldt dan weer plotseling te doen om het voor te stellen alsof alle katholieke geestelijken in Frankrijk sympathiek zijn, „en bijgevolg....”?

Het moet slaperigheid geweest zijn waardoor de redactie den heer Ermann gedwee tegemoet gekomen is en beterschap heeft beloofd. Het had haar beter gestaan als ze geantwoord had: „Eerwaarde, wij kunnen uw grief niet gegrond achten, en zullen ons dus ook niet naar uwe wenschen gedragen. Loopt daardoor het weekblad gevaar verkeerde lektuur voor katholieken te worden, welnu wij geven u dan in overweging uwe kruidjes-roer-ons-niet voor onze ruwheid te bewaren door het blad op de lijst der verboden geschriften te plaatsen. Dat ervaren wij liever, dan dat wij uwe censuur voor ons geldend maken. Wij zouden, dat laatste doende, een gevaarlijk voorbeeld geven. Wellicht moedigden wij u zóó aan, dat gij de vrijheid nemen zoudt u tot het bestuur der „Societeit Phoenix” te wenden met den vriendelijken drang om alle boeken van Zola, alle plaatwerken van Steinlen, e. d., van de leeszaal te verwijderen. Uw verzoek afwijzende, geven wij u daarmee den wenk maar liever de Societeit onder de verboden gezelschappen op te nemen, dan pogingen te doen tot het vermeerderen van uw lichtschuwe macht”.

En ik zelf zou er dan gaarne nog aan hebben toegevoegd: Zoolang er van pater Ermann geen fier verzet uitgaat tegen de gluisperige smaad-taktiek die van clericale zijde tegen de sociaal-demokraten gebruikelijk is, zoolang (om het nader aan te geven) van zijn gemoed geen opstand blijkt tegen daden als de verspreiding van „Allemaal socialist”, het vuile lasterschrift dat van Utrechtsche jezuiten afkomstig is en sedert zijn verschijnen (in 1901) telkens weer in verkiezingstijden met bijzonderen ijver wordt aan den vromen man gebracht zoolang ontken ik het recht van pater Ermann om zich te beklagen over een aanval op de katholieke geestelijkheid — ook al ware die hier geschied.

J. W. ALBARDA.

Stijn Streuvels.

Er is nagenoeg geen schrijver, die zijne onderwerpen zóó onmiddellijk aan de werkelijkheid, aan de natuur ontleent, als Stijn Streuvels. Hij geeft geen hooge gedachten, geen boeiende fantasieën, geen hevige innerlijke emoties, hij geeft slechts de natuur, het kalme, tevredene, helaas al te vaak armoedige leven van den boer weer.

Maar hij doet dit zóó meesterlijk, met een zóó wonderlijk talent, dat onder het lezen al het beschrevene voor ons gaat leven, het ons wordt als woonden wij niet in het dompige, rumoerige Delft, maar op het wijde, stille platteland van Vlaanderen. En wij voelen ons dan plotseling te midden van dat kalme landleven. Om ons heen strekken zich de wijde velden uit, boven ons welft de groote hemel. Wij hooren de vogels zingen; de insecten gonzen en verder is alles rust... rust. Dan leeft ook in ons op dat heerlijke gevoel van tevredenheid, van „gezapigheid”, zooals Stijn Streuvels dit ons zóó goed met een zijner eigene woorden uitdrukt. Het gejaagde gedrang der steden, het altijd bedompte, onnatuurlijke stadsleven is verdwenen, heerlijk en

schoon ligt de groote frissche natuur om ons heen. En daarin leven, — want bij Stijn Streuvels leven altijd alle beschrevene personen — de godsvruchtige, berustende landlieden, ieder met zijn eigen ziel, zijn eigen aard en aanleg.

Wij begrijpen dadelijk, dat hier een groot kunstenaar aan het woord is, dat deze het beschrevene dóór en dóór gevoeld, met zijn onderwerp geheel meegeleefd heeft. Het verwondert ons dan ook in het minst niet, dat hij zich niet aan bepaalde zinswendingen houdt; hij niet schrijft volgens voorgeschreven regels. Hij geeft ons zijne zinnen, zooals hij ze zelf in zich voelt opkomen, ja vaak vormt hij zijne eigene woorden. Zijne taal is nooit opgesmukt; zij is geheel natuurlijk. Zijn stijl treft ons iedere keer meer door zijne kleine, juist in dit geval op de goede plaats aangebrachte zinswendingen.

Nooit genoeg kunnen wij dezen schrijver herlezen, telkens ontdekken wij weer kleine, ons vroeger ontsnapte opmerkingen, waardoor het geheel meer afgewerkt, de indruk nog meer volkomen weergegeven wordt.

En aan ons, Hollanders, daar wij nagenoeg diezelfde natuur om ons hebben, valt het gemakkelijker deze fijne bijzonderheden op te merken, is het mogelijk ten volle de volmaaktheid van Stijn Streuvels' talent te beseffen. Want ook in ons land heeft men die vlakke weiden, die vruchtbare akkerlanden, die boerenbehuizingen, omringd door hunne tuintjes met veelkleurige bloemen. En ook onze boeren en boerinnen zijn van hetzelfde eigenaardige geslacht, hebben gelijke, typeerende eigenschappen. Hierdoor troffen ook ons vroeger, ofschoon wij het niet onder woorden konden brengen, die kleine, hier zoo juist opgemerkte gewoontetjes, die zelfde nu beschrevene, karakteristieke bijzonderheden der omgeving.

En dit is ook de reden, waarom wij zooveel van Stijn Streuvels houden, waarom hij ons nader staat dan vele andere, misschien even groote kunstenaars. Want het lezen zijner boeken is voor hen, die van Hollandsch natuurschoon houden, een voortdurend genieten, een oogenblik vol heerlijke poëzie. O, ik ben Stijn Streuvels telkens weer dankbaar als hij mij onder het lezen, al is het ook slechts voor enkele uren, die groote bekoorlijkheid van het landleven weer eens in zijn ganschen omvang doet gevoelen!

Behoef ik, na het voorafgaande, nog te zeggen dat ik blij was, toen ik onlangs las, dat een nieuw boek van dezen Vlaamschen schrijver zou verschijnen?

En nu ik dat boek gelezen heb, dat werk, waarin hij meer dan in één zijner vorige, getoond heeft, hoe geheel hij zijne onderwerpen kan bezielen en doen leven, nu zou ik wel willen dat ik het talent bezat aan ieder uit te duiden hoe mooi, hoe heerlijk alles gezegd en gevoeld is. Dat ik ieder nu kon doen beseffen, dat dit een boek is vol poëzie en fijngevoeligheid, terwijl het ons toch tegelijkertijd zoo geheel het werkelijke forsche leven teruggeeft. Want in „Dagen” toont ons Stijn Streuvels beter dan ooit, hoe zeer hij zelfs de ruwste zijner medemenschen liefheeft, hoe hij óók bij hen steeds blijft opmerken het teergevoelige, het hoog-menschelijke in sommige hunner gedachtetjes, hoe doordrongen hij is van het geloof, dat het hart, ook al wordt het vaak door ruwheid bedekt, bij vele plattelandsbewoners toch dóór en dóór goed is. Dit schoone, dit poëtische in ieders leven, dit weet hij te voorschijn te roepen; dit weet hij, ook al is het nog zoo omringd door lage hartstochten en slechte eigenschappen, op den voorgrond te plaatsen.

En na eenigen tijd leeren ook wij die eenvoudige menschen liefhebben, niet meer lettend op hunne uiterlijke ruwe manieren maar slechts opmerkend die kleine sprankjes van liefde voor anderen, die Streuvels ons voor het eerst bij hen heeft getoond.

Het is een groot geluk, wanneer wij in werkelijkheid, in het leven, deze goede karaktertrekken in onze medemenschen leeren zien, wanneer wij niet meer in de eerste plaats het kwade maar het goede in anderen opmerken. Want eerst daarna is het mogelijk werkelijk van elkander te gaan houden; zullen voor ons zelf eerst rustig en tevreden leeren zijn. Hebt de menschen lief en gij zult zelf gelukkig wezen!

Vele schrijvers wijzen ons op dat verlangen naar liefde, naar goede vertrouwde vrienden om ons, velen leeren ons, dat slechts liefde en dat alleen het leven schoon en gelukkig maakt, maar weinigen onder hen zeggen ons, hoe wij kunnen leeren liefhebben, hoe wij het mooie en schoone in alles om ons heen kunnen leeren zien. En omdat Stijn Streuvels ons hierbij wel den weg wijst, daarom staan zijne werken niet alleen hoog als kunst maar hebben zij

ook een groote schoone strekking, leeren zij ons beter en meer mensch zijn!

„Dagen” is eene verzameling schetjes, waarin ons kleine brokjes, enkele dagen uit het leven van den boer worden verteld. Over de inhoud zal ik niets zeggen; het doet er niet toe, wat hij ons vertelt; de meeste verhaaltjes zijn eenvoudig, zonder eene enkele bijzondere gebeurtenis. Daar, waar hij ons zoo'n buitengewoon voorval beschrijft, daar lijkt het ons juist, alsof dat hier niet op zijn plaats was. Wij willen dat niet, het hindert ons, omdat wij gevoelen dat dit wel in de werkelijkheid kan gebeurd zijn, maar dat het toch meestal niet zal plaats hebben. Wij willen slechts natuur.

Daarom hinderde mij in het eerste stukje het ongelukkig uiteinde van Doka; het was mij liever geweest, wanneer dit niet gebeurd was. De beste, de volmaakste schetsjes van deze bundel zijn: St. Jan en St. Jozef: vooral het laatste is met buitengewoon talent geschreven. Ook de andere behooren volgens mijn gevoel tot de schoonste die tot nu toe van Streuvels verschenen zijn.

Waarom zou ik verder over dit boek uitweiden; mijn doel was niet te kritiseeren; ik wou slechts ieder zoo hij goede werkelijke kunst wil genieten, aansporen deze meesterlijke geschrevene bundel aan te schaffen of althans haar op de Societeit zoo spoedig mogelijk te gaan lezen.

W.

Iets over Isaac Israëls kunst.

Naar aanleiding van de plaats gehad hebbende tentoonstelling van een 50-tal schilderijen en teekeningen van Isaac Israëls, *) wou ik iets zeggen over diens kunst.

Ik houd veel van zijne werken en ik hoop, dat velen met mij het voorrecht hebben van zijne kunst te kunnen genieten. Want het zien dezer schilderijen doet goed aan en maakt je een beter mensch; dit laatste wenschen wij allen te worden; waarom ik dan ook Isaac Israëls beschouw als een onzer allereerste kunstenaars, met een prachtig, grootsch sentiment in zich.

Isaac Israëls ziet Amsterdamsche huizen langs eene gracht, hij ziet een winkelstraat bij avond, een stadspark, of wat ook; de stemming, de toon, de kleur die in die huizen, in die gracht in die straat ligt, doorvoelt hij gansch. Hij geeft ze weer die huizen, hij teekent de gracht, niet slechts gevende den uiterlijken vorm, maar hij legt in zijn werk de stemming, toon en kleur, waarin hij de voorwerpen ziet en die het stuk maken tot een brok heerlijk realisme.

Isaac Israël's onderwerpen loopen zeer uiteen. Echter zijn zijne meest geliefde genres stadsgezichten en types, achterbuurten en hare bewoners, bewoonsters, dansende meiden, kleine burgerluidjes, dienstmeisjes enz. Dikwijls doet hij in zijne werken aan Breitner denken, met wien hij dan ook een tijdlang samen gewerkt heeft. Ook meent men af en toe iets van Jacob Maris in zijne schilderstukken te ontdekken.

Zich alleen bekommerende om de grootsche impressie, die zijn werk zal maken, verwaarloost hij dikwijls ietwat de afwerking zijner stukken; hij houdt niet van minutieus gepeuter, hij wil slechts een brok realistisch leven geven. Voor velen is dit niet-geacheveerde, dat ietwat-ruwe, dat over de meeste zijner schilderijen en teekeningen ligt hinderlijk. Hij echter is daar niet minder om.

Een zijner meest geacheveerde stukken op de tentoonstelling was „Koningsplein”. Wie heeft nooit het Koningsplein te Amsterdam in deze stemming van grauwen dag gezien, en wie, die het zoo gezien heeft zal niet moeten erkennen, dat Israëls in zijn weergeven wonderlijk raak getroffen heeft. Een ander mooi doek was „Terugkeer van de fabriek”. Uitstekend van expressie zijn die bonkige, magere tronies met diepliggende oogen en harde trekken, waarin men kan lezen hoe zwaar de strijd om het bestaan voor hen is. En welk een intens leven zit er in „Dienstmeisjes” en in dat meisje aan het strand, dame-meisje met blonde haren, in witte jurk, in het felle zonlicht, niet als achtergrond het hardwitte zand en de effene strakblauwe lucht; hoe raak geteekend, hoe gevoelig van lijn en kleur.

Het is zeer te betreuren, dat Isaac Israëls werken, in ons land betrekkelijk zoo weinig bekend zijn, hetgeen

vooral te wijten is hieraan, dat vele zijner producten in het buitenland aanwezig zijn.

De tentoonstelling is vóórat ze in den Haag kwam te Amsterdam geweest en komt nu nog in Utrecht. Echter zijn in Amsterdam en de Haag reeds vele werken verkocht, waardoor het aantal verminderd is. Wie echter nog in de gelegenheid zal zijn de tentoonstelling in Utrecht te gaan bezichtigen, zal daar later bepaald geen spijt van hebben.

Moge dit tevens eene kleine poging zijn tot opwekking voor de belangstelling in schilderijen.

M.

A.-M. P.-V.

Op de 11. Dinsdag gehouden vergadering van Delftsche leden der A.-M. P.-V. werd de volgende motie aangenomen:

„De algemeene vergadering van Delftsche leden der A.-M. P.-V. overwegende de richting, in welke haar werken zich sedert haar ontstaan heeft bewogen; overwegende, dat de eenige doeltreffende propaganda tegen het militarisme is die, welke naar reformatie der legertoestanden streeft, niet die, welke slechts tegen de legers en voor den vrede getuigt; beschouwt het werken voor een volksleger als de urgente taak der vereeniging en besluit daartoe een studie te maken van leger-toestanden in 't algemeen en de inrichting van een volksleger in 't bijzonder.”

Op den grondslag van deze motie werd eene afdeeling Delft der A.-M. P.-V. opgericht en een reglement daarvoor aangenomen.

Hiermee is het beginsel, dat van den aanvang af het eenige levensvatbare, het eenige bruikbare is gebleken, nadrukkelijk als dat der vereeniging erkend.

Het min of meer halfslachtig karakter, dat de vereeniging nog altijd droeg is hiermee verdwenen; de concurrentie met den vrededebond is voor deze niet meer te duchten — wij gaan in werkelijkheid worden, wat we nu na 2 jaren inzien te moeten worden: een vereeniging van „ontwikkelden”, die van die ontwikkeling gebruik willen maken, om het leger te helpen vervormen in democratischen zin, tot een volksleger. Wij hebben ingezien, dat, willen we iets bereiken, we moeten komen met argumenten, niet met woorden. Het is de ervaring die ons geleerd heeft, dat we nooit kunnen worden een groote bond, machtig door haar ledental, maar dat we wel kunnen en ook moeten worden een groep van menschen, die hun verstand, hun tijd, hun ontwikkeling en ook hun ervaring van 't kazerneleven willen gebruiken, om te maken, dat gegevens bijeenkomen, dat kennis verkregen worde, opdat de voorstanders van de ingrijpende hervormingen in leger en vloot met argumenten, die deugen, kunnen aankomen, dat een einde gemaakt worde aan de schromelijke onkunde, die op dit gebied bij niet-militairen in ons land algemeen heerscht.

De taak der afdeeling wordt het nu, diegenen te vereenigen, die studie willen maken, verder gegevens te verzamelen en cursusvergaderingen te beleggen, waar die personen, die min of meer als specialiteiten op dit gebied bekend staan, gelegenheid zullen vinden, hunne opvattingen aan ons mede te deelen.

Er zullen er zijn, die hieraan daadwerkelijk willen mee doen; er zullen er ook zijn, die dit doel willen steunen door hun contributie. Dat zij zich opgeven als lid van A.-M. P.-V. in 't algemeen, liefst van de afdeeling Delft in het bijzonder. 't Adres van den secretaris der afdeeling is C. J. VAN DER FEEN, Oude Delft 222.

Ook zij, die reeds lid der A.-M. P.-V. zijn en lid wenschen te worden (wat hun, zoo zij meer dan f1,— contributie betalen, geen cent méér kost) verzoeken wij, zich daartoe aan genoemd adres te willen opgeven.

S.

D. V. v. V. S.

Indien het een verzuim was van de Delftsche Vereeniging van Vrouwelijke Studenten, aan het Studenten Weekblad geen kennis te hebben gegeven van hare oprichting, zoo was het een onwillekeurig verzuim, dat een gevolg is van de wijze waarop zij is ontstaan.

Moge de volgende beknopte geschiedenis van de D. V. v. V. S. het aantoonen.

*) Bij Frans Buffa en Zonen, den Haag.

Toen hier drie vrouwelijke studenten voor volledig onderwijs waren ingeschreven, vormden zij volgens de bekende spreuk „tres faciunt collegium” een vereeniging, waarbij later komenden zich zouden kunnen aansluiten. Met de aangroeiing van het aantal vrouwelijke studenten zag de vereeniging wel haar ledental vermeerderen, maar nog niet genoeg om haar in staat te stellen veel naar buiten op te treden.

B.

Geachte Redactie,

’t Volgende ter plaatsing s. v. p.:

Naar aanleiding van de bespreking onzer almanakken, melden wij u, dat ’t „Hollandialied” in onzen almanak van 1901-’02 door een verkeerde plaatsing ten onrechte als corpslied is opgevat. Wij hebben geen vereenigingslied. Den heer G., die de niet altijd juiste, maar dan toch

zeker goed bedoelde kritiek gaf, intusschen hiervoor onzen dank.

Hoogachtend,

J. H. DOORMAN.
Secr. d. Red. Commissie.

AGENDA.

DELFT.

Maandag 8 December. Stads Doelen. Leeghwater. Voordracht van den heer D. Houtman Jr. over: „Electrische Sterkstrooimininstallaties”. 8 uur.

Maandag 8 Dec. Logezaal. Delftsch Theosofisch Centrum. Voordracht van den heer Johan van Manen over: „Theosofie en Theosofische Vereeniging”. 8 uur.

Vrijdag 12 December. S. P. Almanak-uitreiking.

ADVERTENTIEN.

Delftsche Coöperatieve Broodbakkerij en Verbruiksvereeniging „VOORUIT”
— ACHTEROM 117. —

Verkrijgbaar:

VEGETARIËRS BRUINBROOD,

in gewicht van een half Kg., 1 Kg. en 3 Kg. à / **0,16** per Kg.

Delftsch Theosofisch Centrum.

VOORDRACHT

van den heer JOHAN VAN MANEN,
over

— „Theosophie en Theosophische Vereeniging”, —
in de LOGEZAAL, Choorstraat 16a,
op Maandag 8 December 1902,
des avonds ten 8 uur.

Toegangskarten verkrijgbaar à / **0.25** bij den
Boekhandelaar J. WALTMAN JR., Binnenvatersloot 33.

FIRMA M. J. DRABBE.

— Opgericht 1806. —

CONFISEUR. PATISSIER.
Oude Delft 111.

Letters.

Punch van Beertje.
Borstplaat.

DELFTSCHE JAAPMAATJES.

Bierbrouwerij IJsfabriek

P

voorheen A VAN BERCKEL & ZOON.

SPECIAAL

PILSENER BIER.

IEMAND, een duidelijke hand schrijvend, vraagt

COPIEERWERK.

Adres LEEUWENHOEKSINGEL No. 19.

Tegen JANUARI aangeboden:

een EETTAFEL

voor 6 à 8 Heeren,

om goed te dineeren. Adres VOLDERSGRACHT No. 19.

Gelegenheid om

degelijk te DINEEREN

à / **0,80** per persoon.

Adres Bureau van dit Blad.

Terstond of tegen 1 Januari, nabij het Station,
een net gemeubileerde

Voorkamer met Slaapkamer aangeboden.

Aan hetzelfde adres gelegenheid voor minstens 6 heeren
om goed te dineeren. Adres Bureau van dit Blad.

Eettafel gevraagd

voor 7 à 8 Heeren.

Brieven franco, onder n°. 2670s-w, Bureau v. d. Blad.

Een Civiel Ingenieur

repeteert WISKUNDE

in Delft en Den Haag.

Adres Bureau van dit Blad.

Voor het overschrijven van

DICTATEN en ander Schrijfwerk,

voor *billijken prijs*, beveelt ondergeteekende zich beleefd aan.

Oude Delft 37. - H. F. RUISCH.

Bloemenmagazijn S BRUIGOM

HOUTTUINEN.

Telefoon interc. 6.

Bloemwerken van kunst en smaak.

Met eerste prijzen bekroond. Nat. Tuinb. Tent. te Zeist Aug. 1902.

VERSIERINGEN, POTTERY enz.

Speciaal ingericht voor verzending.

REUZENBLOEMIGE CHRYSANTHEMUMS.